

Рішення
разової спеціалізованої вченої ради
про присудження ступеня доктора філософії

Здобувачка ступеня доктора філософії **Обиход Олена Вячеславівна, 1997 року народження, громадянка України**

освіта вища: у **2018 році** закінчила **Національну академію внутрішніх справ** за спеціальністю **«Правознавство»** та здобула кваліфікацію юриста (диплом бакалавра). У **2020 році** закінчила Національну академію внутрішніх справ за спеціальністю **«Право»**, здобувши ступінь вищої освіти **магістр**.

З **серпня 2021 року** по теперішній час аспірантка заочної форми навчання аспірантури (ад'юнктури) і докторантури Національної академії внутрішніх справ, виконала акредитовану освітньо-наукову програму **Національної академії внутрішніх справ**.

На сьогодні – старший юрисконсульт відділення правового забезпечення Державного закладу професійної (професійно-технічної) освіти зі специфічними умовами навчання «Академія патрульної поліції».

Разова спеціалізована вчена рада утворена наказом **Національної академії внутрішніх справ** від «**28**» травня **2025 року № 754**, у складі:

Голови разової спеціалізованої вченої ради - **Андрія Вознюка**, доктора юридичних наук, професора, завідувача наукової лабораторії з проблем протидії злочинності Національної академії внутрішніх справ;

Рецензентів - **Олени Матюшенко**, кандидата наук з державного управління, доцента, завідувача кафедри кримінального права Національної академії внутрішніх справ;

Ірини Ткаченко, кандидата юридичних наук, доцент кафедри кримінального права Національної академії внутрішніх справ.

Офіційних опонентів - **Зої Загиней-Заболотенко**, доктора юридичних наук, професора, завідувача відділу проблем кримінального права Інститут держави і права імені В.М. Корецького НАН України;

Юрія Луценка, доктора юридичних наук, професора, професора кафедри державно-правових і гуманітарних дисциплін Таврійський національний університет імені В.В. Вернадського.

на засіданні **«15» липня 2025 року** прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань **«Право» Обиход Олені Вячеславівні** на підставі публічного захисту дисертації **«Кримінальна відповідальність за самовільне залишення військової частини або місця служби»** за спеціальністю 081 «Право».

Дисертацію виконано в **Національній академії внутрішніх справ, МВС України, м. Київ.**

Науковий керівник – **Людмила Мостепанюк**, кандидат юридичних наук, доцент, професор кафедри кримінального права Національної академії внутрішніх справ.

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису. Дисертація є комплексним системним дослідженням кримінальної відповідальності за самовільне залишення військової частини або місця служби. У результаті проведеного дослідження сформульовано та аргументовано низку наукових положень і висновків, які виносяться на захист, зокрема:

вперше запропоновано порядок перебування на військовій службі як видовий об'єкт правопорушення визначати як частину суспільних відносин щодо порядку несення або проходження військової служби, посягання на які передбачає відповідальність за недотримання або порушення зобов'язальних приписів законодавства щодо дотримання вимог військової дисципліни як складової військового правопорядку;

вперше обґрунтовано можливість визнання іноземців та осіб без громадянства суб'єктами самовільного залишення військової частини або місця служби в разі добровільного (за контрактом) проходження ними військової служби в Збройних Силах України;

вперше аргументовано необхідність визнання кваліфікуючими ознаками самовільного залишення військової частини або місця служби вчинення його групою осіб або з вогнепальною чи холодною зброєю, бойовими припасами, вибуховими речовинами чи пристроями;

вперше з огляду на відсутність у диспозиції ст. 407 Кримінального кодексу України вказівки на корисливий мотив, доведено доцільність виключення штрафу як майнового виду покарання з кола покарань, зазначених у санкції ч. 2 ст. 407 Кримінального кодексу України;

За своїм змістом дисертація відповідає вимогам Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 року № 261 (зі змінами), Вимогам до оформлення дисертації, затверджених наказом міністерства освіти та науки України від 12 січня 2017 року № 40 (зі змінами) та Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 (зі змінами).

Здобувачка має 18 наукових публікацій за темою дисертації, серед яких три статті – у наукових фахових виданнях України, визначених МОН України як

фахові з юридичних наук, одна стаття – в зарубіжному науковому періодичному виданні (Латвійська Республіка), одна стаття – у міжнародній колективній монографії, тринадцять тез доповідей, які оприлюднено на науково-практичних і науково-теоретичних конференціях. У наукових публікаціях у повній мірі обґрунтовуються отримані наукові результати відповідно до поставленої мети:

1. Ленда О. В. Об'єкт самовільного залишення військової частини або місця служби: доктринальні проблеми та шляхи їх вирішення: *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2022. Спец. вип. № 2. С. 593–597. DOI: <https://doi.org/10.31733/2078-3566-2022-6-593-597>

2. Ленда О. В. Проблемні питання нормативного визначення об'єкту самовільного залишення військової частини або місця служби. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія «Право». 2022. Вип. 74. Ч. 2. С. 105–109. DOI: <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2022.74.51>

3. Ленда О. В. Військовослужбовець як спеціальний суб'єкт самовільного залишення військової частини або місця служби. *Juris Europensis Scientia*. 2022. № 6. С. 72–75. DOI: <https://doi.org/10.32782/chern.v6.2022.14>

4. Lenda O. Features of the objective side of voluntary leaving a military unit or place of corps. *Baltic Journal of Legal and Social Sciences*. 2023. № 3. P. 45–53. DOI: <https://doi.org/10.30525/2592-8813-2023-3-6>

5. Ленда О. В. Особливості кримінальної відповідальності за самовільне залишення військової частини або місця служби в правових сім'ях світу. *Military offences and war crimes: background, theory and practice : collective monograph / ed. by V. M. Stratonov*. Riga, Latvia : Baltija Publishing, 2023. С. 407–421. DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-302-6-18>

У дискусії взяли участь члени разової спеціалізованої вченої ради та висловили зауваження:

Офіційний опонент – доктор юридичних наук, професор **Загиней-Заболотенко Зоя Аполлінаріївна**, завідувач відділу проблем кримінального права Інститут держави і права імені В.М. Корецького НАН України, виступила без зауважень.

Офіційний опонент – доктор юридичних наук, професор **Луценко Юрій Васильович**, професор кафедри державно-правових і гуманітарних дисциплін Таврійський національний університет імені В.В. Вернадського, виступив без зауважень.

Рецензент – кандидат наук з державного управління, доцент **Матюшенко Олена Іванівна**, завідувач кафедри кримінального права Національної академії внутрішніх справ, виступила без зауважень.

Рецензент – кандидат юридичних наук, **Ткаченко Ірина Михайлівна**, доцент кафедри кримінального права Національної академії внутрішніх справ, виступила без зауважень.

Голова ради – доктор юридичних наук, професор **Вознюк Андрій Андрійович**, завідувач наукової лабораторії з проблем протидії злочинності Національної академії внутрішніх справ, виступив, відзначивши деякі дискусійні моменти, а саме: не слід говорити про «перше дослідження», адже подана

дисертація не може бути «однією з перших». Варто говорити про конкретні результати, про вирішення наукових завдань, як і йдеться в поданому дослідженні. Зазначив, що при розгляді родового об'єкта аналізованого правопорушення варто звернути на запропоновану класифікацію об'єкта: підродовий, який знаходиться в межах видового об'єкта, та міжродовий. Рекомендовано звернути увагу при доопрацюванні матеріалів для публікації монографії на вказаний контекст диференціації об'єктів кримінального правопорушення. Окрім того, визначені дискусійні та перспективні моменти покарання за правопорушення, які вчиняються військовослужбовцями. Авторка пропонує відмовитися від штрафу як виду покарання за самовільне залишення військової частини або місця служби. Проблема в тому, що застосування покарання у вигляді позбавлення волі до військовослужбовця не вирішить всіх проблем і не є єдиним достойним варіантом. Потрібно шукати альтернативні шляхи, адже перебування військовослужбовця в місцях позбавлення волі не завжди досягає мети його виправлення. Потенційними напрямками для пошуку альтернативних видів покарання щодо військовослужбовців є можливість застосування певних норм КПК України з метою продовження їх служби. Слід думати про конкретні види покарання, про можливість звільнення від покарання, залучення військовослужбовців до виконання завдань у сфері безпеки та оборони, спеціальних видів громадських робіт тощо, коли військовослужбовець відмовляється з певних причин воювати, але його перебування в місцях позбавлення волі – не варіант. Можливо, таку категорію осіб слід залучати до побудови оборонних споруд, до розвитку оборонного комплексу, виконання бойових завдань не на першій лінії фронту чи оборони, а ближче до тилу. Тобто, слід розвивати каральний напрям та максимально враховувати завдання, які стоять перед кожним громадянином України щодо захисту нашої держави.

Результати відкритого голосування:

«За» 5 членів ради,
«Проти» — членів ради.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада присуджує **Обиход Олені Вячеславівні** ступінь доктора філософії з галузі знань «Право» за спеціальністю **081 «Право»**

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Голова
разової спеціалізованої вченої ради

Андрій ВОЗНЮК

франківська
Відділення роботи з
постійним складом відділу
на родового забезпечення
Р.В. Ташев